

Práce a slavení

Úvod	1
Metodické poznámky	1
1. Metodika pro děti přibližně do sedmi let věku	2
2. Metodika pro děti přibližně od sedmi do deseti let věku	4
3. Metodika pro děti od deseti let.....	6

Úvod

Za „práci“ v životě dětí musíme považovat vše, co odpovídá vývojovým úkolům příslušného věku. U mladších dětí patří k takové práci zejména hra, u dětí školního věku také vzdělávání se a s ním související povinnost plnit zadané úkoly. Dítě teprve postupně začíná rozlišovat mezi prací a ostatními činnostmi, proto je vhodné zabývat se celým jeho životem, tj. všemi činnostmi, které se v něm vyskytují.

„Slavením“ může být jakákoliv volně pojatá oslava, nebo také sváteční chvíle spojené s opakujícími se rituály, které znají víceméně všechny děti (např. společný oběd při slavení narozenin apod.). V tomto programu se budeme zabývat i slavením liturgie, jelikož se jedná o katechetický program.

Východiskem pro moderátory programu je pohled víry na vztah mezi prací a slavením. Přípravné katecheze před VII. světovým setkáním rodin v Miláně, které se uskutečnilo v roce 2012 na téma „Rodina, práce a slavení“, označily práci a slavení za způsoby, kterými rodina obývá „prostor“ společnosti a žije lidský „čas“. Práce je chápána jako zdroj a výzva pro rodinu (to se týká rodičů), slavení jako čas pro rodinu, pro Pána a pro společenství. Člověk je stvořen k obrazu Božímu, Bůh pracuje a odpočívá (srov. Gn 1). Čas pro odpočinek a slavení je také prostorem pro vzdávání díky Stvořiteli. Zvláštní místo v prožívání slavení má čas Dne Páně (neděle). Níže uvedené návrhy ke katechezi s dětmi počítají se spoluprací rodičů, jinak by jejich účinnost byla nejspíš zanedbatelná. Vytvářejí prostor pro rodiče a děti ke společnému učení se slavit Den Páně a setkání s Ním ve svátostech, při nedělní liturgii, prožívání postní doby a jiných křesťanských svátků, při modlitbě a v každodenním životě.

Metodické poznámky

Metodika je rozdělena do tří částí. První je určena dětem přibližně do sedmi let věku; druhá část je určena dětem ve věku 7 – 10 let případně starší (to závisí na míře jejich uvedení do víry); třetí část volně navazuje na druhou část, lze ji použít též samostatně pro děti přibližně od deseti let.

Všechny tři části předpokládají zkušenost dětí se slavením životních událostí v rodině a alespoň počáteční zkušenost z účasti na liturgickém slavení mše svaté. Cílem je ukázat na propojení mezi životními událostmi a liturgickým slavením.

1. Metodika pro děti přibližně do sedmi let věku

Hlavní myšlenka:

Budeme se zabývat slavením jako setkáním u společného slavnostního jídla kolem stolu. V prostředí rodiny slavíme z různých důvodů: oslavujeme výročí narození, svátek, pracovní úspěch, začátek nové životní etapy, společné svátky jako je neděle (Den Páně), Vánoce, Velikonoce apod. Den Páně a křesťanské svátky slavíme také s farní rodinou křesťanů při mši svaté na hostině, na kterou nás zve Pán Ježíš. Soustředíme se na události, které při mši svaté slavíme, a na jejich souvislost s naším životem.

Potřebný čas: minimálně 45 minut, doporučujeme alespoň dvě setkání nebo jedno delší (malé děti potřebují dostatek času na „prožití“ tématu při nějaké činnosti, v tomto případě výtvarné). Pokud tento čas nemáte k dispozici, pozvěte na setkání rodiče, aby mohli s dítětem pokračovat doma.

Pomůcky:

- malý stůl a pokud možno dva bílé ubrusy na něj, slavnostní občerstvení pro každé dítě, barevné ubrusky
- čtvrtka formátu A3 pro každé dítě (čtvrtku přehneme na polovinu, aby vznikla „kniha“ o velikosti A4 a do středu každé vnitřní strany narýsujeme čtverec o rozměrech 10x10cm;
- lepidlo, voskovky
- libovolná sada obrázků ze života Pána Ježíše v perokresbě (známé náměty, nemělo by chybět narození, křest, uzdravení některého nemocného, setkání s dětmi, odsouzení, cesta s křížem, ukřižování, prázdný hrob a setkání s učedníky po vzkříšení). Je možné využít obrázky z přílohy č. 1 k této metodice; pauzovací papír (jeden pro každé dítě), nůžky
- kříž na stojánek, svícny se dvěma svíčkami, kalich, patena (mohou být skutečné nebo miniaturní napodobeniny, v případě, že je nemáte k dispozici, použijte fotografii – viz příloha č. 2).

Scénář:

1. Motivace: vybereme dítě, které v nedávné době slavilo nebo bude slavit narozeniny, a předem se s ním domluvíme, aby přineslo fotografie nebo dárek, který dostalo, a představilo ostatním, jak narozeniny slavilo nebo obvykle slaví. Navážeme rozhovorem se všemi dětmi o tom, co pěkného nedávno prožily, co se jim povedlo, s kým se potkaly, kde byly ...
2. Co je „slavení“: pokračujeme v rozhovoru s dětmi: za to, co jsme prožili a co jsme dostali, můžeme poděkovat (těm, kteří nám to umožnili, a také Bohu, dárci našeho života). Když se sejdeme s rodiči nebo kamarády, můžeme se také společně radovat – slavit. Vyzkoušíme si takovou oslavu. Připravíme stůl s bílým ubrusem (děti mohou komentovat, jak vypadá jejich stůl doma), každé dítě si prostře ozdobný ubrousek a může si přát, co by mělo rádo k jídlu; poté dětem rozdáme připravené občerstvení. Během rozhovoru s nimi se můžeme dozvědět, zda a jak v rodině slaví svátky a mluvit o jeho významu.
3. Výtvarná činnost: pokud máme k dispozici dvě setkání, navážeme na předchozí bod výtvarnou činností, v níž děti „zpracují“ co je slavení. Jinak pokračujte bodem 4 a výtvarné činnosti se děti mohou věnovat doma. Na základě rozhovoru z bodu 2 požádejte děti, aby do

vyhrazeného čtverce vlevo nakreslily rodinný stůl a kolem něj dokreslily několik obrázků o tom, co prožily, co mají rády apod. Jiná varianta: spolu s rodiči mohou doma vybrat fotografii ze společného slavení a tu nalepit do čtverce uprostřed levé strany.

4. Slavnostní hostina, na kterou nás zve Pán Ježíš: položíme na stůl čistý ubrus. Požádáme děti, aby si představily, že jsou v kostele (menším dětem ukážeme fotografii interiéru kostela, nejlépe vaší farnosti; výrazný oltář z interiéru římské baziliky viz příloha č. 3). Které místo se v něm podobá našemu stolu? Seznámíme děti s názvem „oltář“. Jaké na něm bývá nádobí? Položíme na náš „oltář“ kalich a patenu. Do kalicha lije kněz víno a na patenu pokládá zvláštní chléb, kterému se říká hostie. Vysvětlíme dětem, že v kostele se na oltáři koná hostina, na kterou nás zve Pán Ježíš, a to zejména v neděli, která má zvláštní název „Den Páně“ (ověříme si, že děti rozumí slovu „Pán“). Neděle je tedy dnem Pána Ježíše a proto se při ní scházejí všichni, kdo byli pokřtěni a věří v Něj. Co při této hostině slavíme? To nám napoví kříž a svíčky (položíme do středu vnější hrany stolu kříž a po stranách svíčky, které rozsvítíme). Slavíme Ježíšův život, zejména jeho smrt a vzkříšení. Rozdáme mezi děti obrázky z Ježíšova života a připomeneme si, co vše Pán Ježíš prožil. Obrázky můžeme seřadit, jak šly události za sebou, a položit je kolem kalicha a pateny. Na mši svaté slavíme Ježíšův život, který On daroval nám, aby nás přivedl do rodiny Božích dětí a byl nám stále nablízku (můžeme použít obrázek č. 16 z cyklu „Vidět-zpívat-modlit se“ s názvem „Nebeská hostina“ – viz příloha č. 4).
5. Výtvarná činnost: do čtverce na pravé straně čtvrtky si děti nakreslí oltář s křížem a hořícími svícemi, kalichem a patenou; kolem něj si nalepí okopírované obrázky ze života Pána Ježíše (menší děti), větší si je mohou nakreslit samy. Ke kopírování využijte pauzovací papír: děti si vezmou předlohu a obkreslí ji. Kopii si pak nalepí do své čtvrtky. Děti si vyberou 2 – 4 obrázky dle svého uvážení.
6. Modlitba: posadíme se do kruhu kolem „oltáře“ s hořícími svícemi. Každé dítě má v rukou svoji čtvrtku. Katecheta (moderátor programu) pomalu přečte modlitbu (vychází ze vstupní modlitby ze 7. ledna): Všemohoucí, věčný Bože, tvůj Syn Ježíš přišel na tento svět a skrze něj nám nově zazářilo tvé světlo. Ježíšův život mezi námi svědčí o tom, že nás máš rád a zveš nás do svého království. My ti dnes chceme poděkovat za ... (vzveme děti, aby se k modlitbě připojily podle svých obrázků).

2. Metodika pro děti přibližně od sedmi do deseti let věku

Hlavní myšlenka:

Nejvýznamnějším křesťanským svátkem pro porozumění tajemství naší víry jsou Velikonoce. V jejich obřadech je také velmi důležitý moment související se životem každého křesťana, a to obnova křestních slibů. Program je proto zaměřen na mystagogický výklad křestních obřadů pro děti mladšího školního věku, s nímž by se tyto děti měly seznámit ještě před prvním svatým přijímáním (s vybranými úkony a symboly). Cílem je, aby dítě díky hlubšímu porozumění svému křtu tuto událost rádo slavilo a vědomě se připojilo i k obnově křestních slibů na Velikonoce a při dalších příležitostech.

Potřebný čas:

v ideálním případě dvě setkání po 45 či 60 minutách, jinak je třeba zkrátit první část

Pomůcky:

- filmová ukázka ze křtu dítěte (lze nahradit fotografií – viz příloha č. 5, ideální by bylo sestavit prezentaci z fotografií ze křtu dítěte z farnosti),
- čtyři sady karet k obřadu křtu jednoho dítěte (příloha č. 6 – 9):
 - první sada karet obsahuje obrázky s rozkresleným obřadem křtu jednoho dítěte, perokresba (příloha č. 6); celkový počet karet je 18, doporučujeme vybrat z nich počet přiměřený věku dětí
 - druhá sada karet (příloha č. 7) obsahuje tři údaje: název úkonu; obrázek místa, ve kterém se koná (tj. u dveří kostela, ambonu, křtitelny a u oltáře); obrázek symbolu, který se při úkonu používá s doprovodnou větou, co se koná (např. označení křížem, pomazání olejem křtěnců apod.)
 - třetí sada karet (příloha č. 8) obsahuje text liturgických modliteb náležejících k liturgickému úkonu
 - čtvrtá sada karet (příloha č. 9) obsahuje návrh biblického textu, na jehož základě můžeme uvádět děti do tajemství symbolického jednání ve svátosti (mystagogický výklad); vybrané texty jsou pouze jednou z obvykle většího počtu možností (např. význam jména dítěte související s osobním povoláním, které má každý člověk v Božím plánu spásy lze ukázat při výběru jméno pro syna Zachariáše a Alžběty)

Scénář:

1. Motivace: Hovoříme s dětmi o aktuálním dění. Co se právě slaví (připravujeme se na slavení, nedávno jsme slavili)? Rozhovor se týká všech událostí, soukromého života, života ve škole, ve farnosti, v celém národě apod. Zadáme dětem úkol, aby napsaly alespoň tři události ze svého života, které si v rodině připomínají a oslavují. Napíše někdo křest?
2. Videoukázka/fotografie z průběhu křtu dítěte: promítneme dětem videoukázku nebo jim alespoň ukážeme fotografii ze křtu dítěte a nekomentujeme ji (foto viz Příloha č. 5). O jakou událost se jedná? Koho se týká? Co vše se při ní dělo? Zapisujeme postřehy na papír. Poté ukážeme dětem sadu karet s obrázky jednotlivých úkonů při křtu dítěte a seznam doplníme podle toho, které úkony děti rozpoznají. Naším záměrem je připomenout si náš křest a uvažovat nad tím, zda je důvodem ke slavení a proč, a kdy si nejlépe svůj křest můžeme připomínat.

3. Obřad křtu jednoho dítěte: předáme dětem obrázky z první sady, aby je rozložily; poté jim předáme karty ze druhé sady a požádáme je, aby se je pokusily přiřadit k obrázkům podle názvu úkonu a symbolu, který se při něm užívá. Povšimneme si prostředního obrázku na kartách ze druhé sady a vysvětlíme dětem, proč se některé úkony konají u dveří kostela (dveře oddělují prostor kostela – Božího domu – od ostatních míst v obci, rodiče, kteří vcházejí těmito dveřmi, přicházejí s touhou svěřit své dítě Bohu, aby mu dal důstojnost Božího dítěte), další u ambonu (kde je nám hlášáno Boží slovo, které objasňuje Boží záměr s námi a jeho jednání v našem životě); pak u křtitelnice (zde je dítě připojeno ke Kristu a získává mnoho darů pro svůj život); a nakonec u oltáře, (kam je dítě přineseno proto, že je též pozváno na hostinu, kterou pro nás připravil Pán Ježíš, a až pozná, kdo je a zamiluje si jej, bude moci přijímat spolu s ostatními věřícími Ježíše Krista v eucharistii).
4. Hlubší porozumění některým úkonům na základě událostí Písma svatého: s dětmi, které jsou schopny pokračovat a chvíli naslouchat, pokračujeme s kartami ze čtvrté sady (ideální je, když k nim dohledáme obrázky událostí), počet událostí vyberte podle schopností a zájmu dětí, stačí i jedna z nabídnutých. Pomalu přečteme text na kartě. Pokud nemáme k dispozici obrázek, nakreslíme na tabuli či větší papír jeden detail ze čteného textu. Požádáme děti (jedno po druhém), aby obrázek dokreslily a svoji kresbu okomentovaly. Poté, co se přesvědčíme, že děti rozpoznaly, o jakou událost jde a dokáží ji samy interpretovat, vyzveme je, aby se pokusily najít mezi úkony křtu takový, který jim biblická událost připomíná. Smyslem této aktivity je ukázat dětem, že Bůh jedná při našem křtu podobně, jako to činil po celá staletí a jak o tom svědčí Písmo svaté.
5. Modlitba: posadíme se do kruhu a požádáme je, aby si vybraly jeden až tři obrázky z obřadu křtu. Pomalu přečteme modlitbu z příslušné karty ze třetí sady (tj. liturgickou modlitbu k vybranému úkonu) a pomůžeme dětem na tuto modlitbu navázat svým díkem, prosbou, chválou... (jak jsou zvyklé). Mezi starší děti rozložíme vybrané karty s modlitbami z křestního obřadu. Děti si mohou vybrat a postupně tento text přečíst jako modlitbu.

3. Metodika pro děti od deseti let

Hlavní myšlenka: Prožívání velikonočních svátků a doby postní dětmi ve věku 10 – 13 let a možnost je obohatit o rozšíření pohledu na ně srovnáním s židovskou praxí. Pokud se děti ještě nesetkaly s mystagogickým výkladem obřadů křtu, doporučujeme použít postup z předchozí části a ten případně rozšířit o dále uvedené téma.

Metodické poznámky: děti spolu s tím, jak dospívají, se postupně osamostatňují ve svém myšlení a životním stylu (tento proces začíná kolem 9. roku věku) a kriticky hodnotí i praxi svých rodičů a známých v prožívání křesťanské víry. Pokud pro ně rodiče nejsou autentickými svědky víry, jejich děti nezdědí opouštějí praktikování křesťanských zvyklostí včetně slavení mše svaté a jiných okamžiků spojených s vírou. Z tohoto důvodu jsme vybrali autobiografické vyprávění Marca Chagalla, přesněji vzpomínku, jak jako židovský chlapec Mosche Segal (Marca Chagall je umělecké jméno) vnímal slavení Dne smíření (svátku Jom kipur). Vypráví o tom jako pozorovatel praxe svých rodičů a zároveň se přiznává ke svému přístupu. Na základě tohoto příběhu se pak s dětmi zamyslíme nad smyslem postní doby jako přípravy na velikonoční svátky a můžeme do toho zahrnout i smysl slavení svátosti smíření. Praktickým výsledkem může být v ideálním případě ovlivnění postoje dětí k praxi pokání a slavení svátosti smíření. Některé mohou poprvé objevit, že se tato svátost „slaví“.

Potřebný čas: 45 – 60 minut, k výtvarné činnosti více

Pomůcky:

- Anketa o slavení velikonočních svátků: připravit 3 – 5 otázek o slavení Velikonoc podle znalosti dětí a nakopírovat anketu pro každé dítě;
- vyprávění Marca Chagalla o slavení svátku Jom kipur v rodině podle autobiografické knihy „Můj život“ (viz příloha č. 10);
- fotografie či obrazy ze slavení svátku Jom kipur (je součástí prezentace „Židovství“, kterou si můžete stáhnout na www.cestykatecheze.cz ve složce „Ke stažení“; zde je umístěna ve složce 0901-21. V prezentaci najdete seznam židovských svátků s fotografiemi, vysvětlením jejich smyslu a většinou i s krátkým příběhem ve zvukové nahrávce;
- fotografie nebo obrázek interiéru synagogy (na adrese: <http://vkd.bihk.cz/vyukova-cd/kostely/vznik-krestanskych-chramu/> pod nadpisem „Od obětního oltáře k Jeruzalémskému chrámu“ najdete na posledním obrázku stránky kresbu interiéru synagogy a pod ním výklad k jejímu vybavení);
- pomůcky k výtvarné činnosti.

Scénář:

1. Motivace: pozveme děti k anketě o slavení velikonočních svátků a doby postní a vysvětlíme jim její smysl: jejím účelem bude vyměnit si zkušenosti a připravit se na naše téma – objevování nebo prohlubování porozumění jejich smyslu. Anketu musí připravit moderátor programu na základě znalosti dětí, doporučujeme volit otevřené otázky. Děti se vyjadřují k otázkám anonymně. Krátce anketu vyhodnotíme a přečteme výraznější zkušenosti.
2. Uvedení do tématu: pozveme děti ke společnému přemýšlení nad svědectvím o tom, jak židovský chlapec přibližně v jejich věku prožíval slavení jednoho z nejdůležitějších svátků v židovském roce – Dne smíření (Jom kipur), který můžeme co do smyslu přirovnat k naší Popeleční středě. Krátce představíme autora příběhu (bělorusko-francouzského malíře

Marca Chagalla), přečteme příběh (viz Příloha č. 10) a provedeme krátkou literární analýzu tohoto příběhu, aby si děti dokázaly slavení dne smíření představit. Postup:

- přečtete dětem text jako byste vyprávěli příběh (důraz je třeba dát na slovesa, která tvoří děj, a zároveň se do tohoto děje vžít; pamatujte, že působivě vyprávěný příběh zůstává s posluchačem dlouhou dobu, umožňují mu, aby si přiznal a vyjádřil své city v bezpečném prostředí, podněcují k přemýšlení, rozhovorům, hledání řešení, a tak se stávají nástrojem poznání)
- několika jednoduchými otázkami zkontrolujte, jak textu porozuměly: O čem příběh vypráví? Kdo ho vypráví? Co asi bylo záměrem autora vyprávění?
- rozdejte dětem nakopírovaný text příběhu (děti mohou pracovat i ve dvojicích) a rozdělte jim úkoly: polovina žáků barevně označí slova, kterým nerozumějí; druhá polovina vypíše postavy, které v příběhu vystupují (pokud mají děti potíže se čtením, rozdělte text na dvě části a děti do čtyř skupin – každá se bude zabývat jen polovinou textu); sdělte si výsledky této analýzy a vysvětlete neznámá slova (např.: synagoga (templ), archa, empora (balkón pro ženy), thora, posvátné plachetky). Pro lepší představu dětí o synagoze můžete použít obrázky doporučené v pomůckách.
- postavy a jejich jednání: každé dvojici dětí přiřadíte jednu z vystupujících postav (vypravěč, otec, matka, Židé, Bůh) a požádejte je, aby v textu podtrhly slovesa, která vyjadřují, co osoba konala.
- důležité předměty a jiné skutečnosti: jídlo, svíčky, nebe ... Rozdělte děti do tolika skupin, kolik vyberete těchto předmětů a požádejte je, aby podtrhly slovesa, která se k danému objektu vztahují, a pokusily se odhadnout, co tím chtěl autor vyjádřit.
- Požádejte děti, aby si vybraly v textu větu nebo část, která se jim líbí (oslovila je) a tu si vybarvily.

3. Seznámení dětí se smyslem a průběhem svátku Jom kipur a hledání podobností a rozdílů s prožíváním doby postní a zvláště se slavením svátosti smíření. Postup:

- Na základě posledních dvou bodů v předchozím zrekonstruujete průběh svátku Jom kipur a vysvětlete stručně žákům smysl tohoto svátku, ukažte jim fotografii z výše doporučené prezentace Židovství:

Jom kipur se slaví **přísným postem**, dlouhými modlitbami, čteními a vyznáním hříchů národa. V synagogách vyznávají Židé své hříchy. Liturgie se soustřeďuje na smíření celého společenství Izraele, aby všichni jeho členové měli podíl na **usmíření** Boha.¹

Tento den odpustil Bůh Izraeli zhotovení zlatého telete, tento den se Abrahám obřezal a uzavřel tak smlouvu s Bohem. V synagogách vyznávají Židé své hříchy. Liturgie se soustřeďuje na smíření celého společenství Izraele, aby všichni jeho členové měli podíl na usmíření Boha. Mnozí jsou oděni do bílých šatů představujících pohřební rubáš. Bílá barva ale také představuje velebněšský šat a barvu čistoty. V tento den Židé dodržují pět zákazů: nejíst a nepít, nekoupat se, nekrémovat se, zdržet se sexu, nenosit koženou obuv na znamení pokory.

- krátce připomeňte význam událostí židovské obřizky a události zhotovení Zlatého telete a klanění se mu, za které se Židé zvláště kají (Ex 32,15-25) a které v nich též povzbuzuje lítost za jejich hříchy.

¹ Srov. KIRSTE, R., A KOL. *Svátky světových náboženství*. Praha : Vyšehrad, 2002, s. 21.

- Pokusíme se o hledání podobnosti mezi křesťanskými Velikonocemi a tímto svátkem. Velikonocím předchází doba postní, která začíná dnem, v němž jsme označováni popelem. Vyzvěte děti, aby se rozpomenuly na tento den a uvedly co nejvíce podrobností o způsobu a smyslu jeho slavení.
- Všimněte si podobností v průběhu slavení, například:
 - masité polévky a kuřecí maso v předvečer Dne smíření odpovídá již méně známému slavení masopustu v křesťanských zemích
 - Popeleční středa připomíná v liturgických textech křest Jana Křtitele u řeky Jordán, kde Židé smývali své hříchy (srov. setřásání hříchů do řeky v příběhu MCH). K čemu nás vyzývá křesťanská liturgie? Co to znamená? (Čiňte pokání a věřte evangeliu.)
 - Židé slaví Den smíření již od nočních hodin a v synagoze si četbou Tóry (Písma svatého) a v modlitbách připomínají činy svých předků a milosrdenství Boží k nim. Jako největší hřích svého národa si uvědomují svoji nevěrnost Hospodinu a klanění se vyrobeným bůžkům. Následkem jejich hříchů při putování pouští bylo, že do zaslíbené země mohla vstoupit jen nová generace. Jaký obraz připomíná křesťanům naše hříchy? (Ježíšovo tělo přibité na kříž. Ježíš vzal na sebe všechny hříchy lidí a vynesl je na dřevo kříže, aby byla jejich moc v jeho smrti a vzkříšení zničena, a On nám daroval nový život v Božím království). Kterým dnem vstupují křesťané do doby, v níž si zvláště mají uvědomit svůj křest, ve kterém dostali nový život, a své hříchy, které jim v životě v Božím království brání? (Hovořte s dětmi o smyslu Popeleční středy, připomeňte obřad označování popelem znamením kříže, hledejte analogie se slavením židovského svátku smíření. Vedeme děti k poznání, že vše, co v životě prožíváme a co konáme, má vztah k našemu životu s Bohem, a naše radost a spokojenost je závislá na tom, do jaké míry žijeme v souladu s Ním. Doba postní a slavení svátosti smíření jsou nám darovány, abychom si vyhradili čas na zpytování svého svědomí, zastavení se nad svým životem.

4. Výtvarná činnost prostor k meditaci a vytvoření plakátu (může být i přípravou na kající bohoslužbu²:

- rozložte před děti lístky, na kterých jsou natištěné úryvky (nebo odkazy na ně) z biblických textů ke svátosti pokání (vybráno z Obřadů pokání) a vyzvěte je, aby si vybraly jeden text, který jim připomíná něco, s čím mají ony samy potíž, kde vidí svůj sklon k hříchu (pokud jsou toho děti schopny), příklady:

Dt 6,4-9 (Miluj Hospodina, svého Boha, celým srdcem!)

Sir 28, 1-3 (Odpusť křivdu svému bližnímu, a pak i tvé hříchy budou odpuštěny.)

Ez 11, 19-21 (Odejmu z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa, aby žili podle mých zákonů.)

Mich 6, 8 (Spravedlivě jednat, milovat milosrdenství a s Bohem svým pokorně kráčet.)

² Viz „Liturgie svátostného smíření pro více kajících se soukromou zpovědí“ v liturgické knize „Obřady pokání“, vydal Sekretariát české liturgické komise, Praha, 1982, od s. 32.

Ef 4, 1-3 (Žijte způsobem hodným svého povolání... snášejte se navzájem v lásce.)

Ef 4, 25-27 (Nechte lhaní a každý mluvte se svým bližním pravdu.)

Jak 2, 14 (Co pomůže, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky?)

Mt 5, 16 (Ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.)

Mt 5, 44-46 (Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.)

- Děti si vybrané verše napíší na kartičku (cca A6 nebo menší) a ozdobí si ji (rámeček z ornamentů, iniciála). Z kartiček vytvoří plakát, do jehož středu můžete nakreslit symbol, který vám připomíná Boží milosrdenství (kříž, světlo, srdce, žehnající ruku ..., může to být i např. král David či Job konající pokání, pokud děti jejich příběhy znají). Pozadí plakátu můžete ladit do fialové barvy kajícnosti či posypat sypkou hmotou, která připomíná popel či prach.

5. Modlitba na základě vybraných biblických textů souvisejících s tématem pokání. Doporučujeme pojmout setkání jako přípravu na kající bohoslužbu se svátostí smíření.